

Aruanded

USA Välisministeeriumi rahvusvaheline usuvabaduse aruanne Eesti kohta aastal 2010

Põhiseadus sätestab usuvabaduse, mida toetasid teised seadused ja strateegiad.

Valitsus kaitseb usuvabadust praktikas. Aruandlusperioodi jooksul ei muutunud valitsuse suhtumine usuvabadusse.

Ei esinenud religioosest kuuluvusest, töökspidamistest või tegevusest tingitud diskrimineerimise juhtumeid ega väärkohtlemist ühiskonnas.

USA valitsus arutab usuvabaduse küsimust valitsusega üldise inimõiguste edendamise poliitika raames.

I. Demograafiline jaotus usundite lõikes

Eesti pindala on 17,666 ruutmiili ja rahvaarv on 1,3 miljonit. 13,6 protsenti rahvastikust on evangeelsed luterlased ja 12,8 protsenti on õigeusklikud. Muud kristlikud rühmad, sealhulgas metodistid, adventistid, roomakatoliiklased ja nelipühilased moodustavad 1,4 protsenti rahvastikust. 32 protsenti rahvastikust on muud või määramata usku, 34,1 protsenti ei kuulu religioossetesse ühendustesse ja 6,1 protsenti ei ole usklikud.

Enamik venekeelsetest usklikest, kes elavad peamiselt Tallinnas ja Kirde-Eestis on õigeusklikud.

II. Valitsuse suhtumine usuvabadusse

Juriidiline ja poliitiline raamistik

Põhiseadus sätestab usuvabaduse, mida toetasid teised seadused ja strateegiad.

Kiriklikud pühad suur reede, ülestõusmispühade 1. püha, nelipühade 1. püha ja jõulud on riigipühad.

Usuliste ühenduste tegevust reguleerivad kirikute ja koguduste seadus ja mittetulundusühingute seadus. Kirikute, koguduste ja koguduste liitude põhikirjad registreeritakse linnakohtutes.

Kirikute ja koguduste seadus sätestab, et iga väeosa ülem tagab kaitseväelastele võimalused usuliste talituste täitmiseks vastavalt oma usutunnistusele. Kaplan teenib kõikide usuliste ühenduste liikmeid. Seadus sätestab ka vanglate direktorite kohustuse tagada kinnipidamisasutustes viibijatele võimaluse oma usuliste tõekspidamiste järgimiseks. Kaitseväelased ja vangid rakendasid seda õigust praktikas.

Aruandlusperioodi jooksul teenisid politseiametnikke ja -teenistujaid kolm politsei kaplanit ja üks peakaplan.

Kirikutel, kogudustel ja koguduste liitudel peab olema juhatus. Juhatus liikmed võivad olla kodanikud ja riigis seaduslikult elavad isikud. Ametlikuks registreerimiseks linnakohtus esitab usulise ühenduse juhatus avalduse, mis on allkirjastatud kõigi juhatuse liikmete poolt. Kogudusel peab olema vähemalt 12 täisealist liiget. Registreerimisavaldusele lisaks tuleb täiendavate dokumentidena esitada asutamiskoosoleku protokoll, põhikirja koopia ja juhatuse liikmete notariaalselt kinnitatud allkirjanäidised..

Koolides on võimalik läbida oikumeeniline usundiõpetuse programm. Kool peab pakkuma usundiõpetust põhi- või keskkooliastmes, kui vähemalt 15 õpilast seda soovivad. Valikainena on võrdlevat usundiõpetust võimalik õppida nii riigi- kui erakoolides.

Usuvabaduse piiramine

Valitsus kaitseb usuvabadust praktikas. Aruandlusperioodi jooksul ei muutunud valitsuse suhtumine usuvabadusse.

Usulistel põhjustel vahistatutest või vangistatutest andmed puuduvad.

Sunniviisiline usku pööramine

Puuduvad andmed sunniviisilise usku pööramise juhtumite kohta.

Olukorra paranemine ja positiivsed tendentsid seoses usuvabadusega

Varade tagastamise protsess, mille käigus riik andis kirikuvara üle usulistele ühendustele toimus 1991. aastal vastu võetud omandireformi aluste seadusest lähtuvalt. Protsess on suures osas lõpule jõudnud. Aruandlusperioodi lõpuks oli kogu õiguskiriku vara, kaasa arvatud MPEÕK kasutuses olev osa, koguduste, riigi või kohalike omavalitsuste omanduses. Riik oli eelnevalt MPEÕK-le üle andnud 20 kinnisvaraüksust. Aruandlusperioodi jooksul andis riik MPEÕK-le üle viimase kinnisvaraüksuse.

Kohalike juudi kogukondade juhtide sõnul varade tagastamise protsess neid ei puudutanud, kuna enamus sõjaeelseid usutegevuseks kasutatavaid hooneid oli renditud ega olnud nende omanduses.

III Ühiskonna suhtumine usuvabadusse

Ei esinenud religioosest kuuluvusest, tõekspidamistest või tegevusest tingitud diskrimineerimise juhtumeid ega väärkohtlemist ühiskonnas.

Kuigi enamik kodanikke on traditsiooniliselt luterlased, olid oikumeenilised talitused riiklikel ja kristlikel pühadel või avalikel üritustel tavalised. Sallivus teiste usuliste ühenduste suhtes on sügavalt juurdunud.

Jätkus kriminaalmenetlus kahe isiku suhtes, keda süüdistatakse 2008. aastal vanal Haapsalu kalmistul 44 hauakivi, sealhulgas nelja ajaloolise mälestusmärgina kaitse all olnud risti lõhkumises.

Valitsus rakendas meetmeid edendamaks eelarvamustevaba ja sallivusel põhinevat haridust. 27. jaanuaril tähistatakse iga-aastast holokausti ja teiste inimsusevastaste kuritegude mälestuspäeva. riik on liitunud Holokausti õpetamise, mälestamise ja uurimise rahvusvahelise rakkerühmaga (Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance, and Research).

2007. aastal ilmus valitsuse poolt kaasfinantseeritud holokaustiteemaline õppematerjal. Materjal pakub õpetajatele tuge holokausti mälestuspäeva tähistamiseks koolis ja lisamaterjale holokausti õpetamiseks ajalootundides.

IV USA valitsuse poliitika

USA valitsus arutab usuvabaduse küsimust valitsusega üldise inimõiguste edendamise poliitika raames. USA saatkonna ametnikud kohtusid siseministeeriumi usuasjade osakonna ametnike, valitsusväliste ühenduste ja mitmete usuringkonna esindajatega. Saatkonna ametnikud jätkasid aruandlusperioodi jooksul valitsuse ning valitsusväliste esindajate kaasamist holokaustialase dialoogi ja hariduse edendamise protsessi.

USA valitsus tasus koostöös Holokausti Organisatsioonide Ühendusega ja Ameerika Ühendriikide Holokausti Memoriaalmuuseumiga kahe ajaloo- ja kodanikuõpetuse õpetaja reisikulud osalemaks Ameerika Ühendriikides holokausti alases õpetajate koolitusprogrammis 5.-10. juulil 2009. aastal.